

De Gulden Lelie v.w.
Vereniging zonder winstoogmerk
FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE VAN NERUM, MAQUISSTRAAT 44 EVERE

Maandelijks uitgave n° 70 der Iouwmaand (Jan) 1966

Art. 248 : Stb. V/6 Joseph VAN NERUM

- Joseph VAN NERUM werd waarschijnlijk geboren te Grez-Doiceau (Graven) rond 1799, als eerste kind van Charles VAN NERUM (26j.) en Petronella VERHAEREN (33j.) Zie art. 207.
Zijn doopheffers waren :
-
-
- Dit zoontje stierf echter te Zittert-Lummen op 15 Ventose XIII (6 Maart 1805) te 6 uur 's avonds, in de ouderdom van 6 jaar (akte 12). Zijn overlijden werd aangegeven door :
- Charles VAN NERUM (zijn vader)
- Jean Martin VAN ORLE (landbouwer te Neerheydissem)

Art. 249 : Stb. V/7 Marie Barbe VAN NERUM

- Zij zag het levenslicht te Zittert-Lummen op 6 Germinal VIII (27 Maart 1800) te 4 uur 's morgens (akte 35) als tweede kind van Charles VAN NERUM (27 j.) en Petronella VERHAEREN (34 j.). Haar peter en meter waren :
- Antoine BRASSEUR (haar oom) x met Marie Thérèse VERHAEREN
- Barbe VAN NERUM (haar tante) x met Henri DEWAELEHEYN
- Marie Barbe VAN NERUM overleed in de ouderdom van 11 jaar en 10 maanden te Zittert-Lummen op 11 Febr. 1812 te 10 uur 's avonds (akte 2 verso).
Haar dood werd ten gemeentehuize kenbaar gemaakt door :
- Henri FALCKENBERG (71 j. landbouwer en gebuur).
- Jean Bapt. de KINDER (38 j. knecht bij VAN NERUM).

Art. 250 : Stb. V/8 Jean Bapt. VAN NERUM

- Het derde kind van Charles VAN NERUM (28 j.) en Petronella VERHAEREN (35 j.) werd geboren te Zittert-Lummen op 29 Thermidor IX (17 Aug 1801) te 2 uur 's morgens (akte 36). Hij werd boven de doopvont gehouden door :
- Jean Bapt. BALLAUX (uit Grez-Doiceau, doch woonachtig te Geldena-
- Marie Thérèse VERHAEREN (haar tante) uit Zittert-Lummen. /ken.

Helaas, 7 maanden later, namelijk op 27 Ventose X (18 Maart 1802) te 10 uur 's morgens (akte 22), zou ook dit kind sterven en afgedragen worden door :

- Charles VAN NERUM (zijn vader)
- Philippe EVRARD (ontvanger en gebuur).

Art. 251 : Stb. V/9 Charles Joseph VAN NERUM

1. Geboorte :

- Hij werd geboren te Zittelt-Lummen op 23 Prairial XI (12 Juni 1803) te 2 uur 's morgens (akte 11) als 4e kind en 3e zoon van Charles VAN NERUM (30 j.) en Petronella VERHAEREN (37j.). Tot doopgetuigen kreeg hij :

-
-

2. Charles VAN NERUM wordt priester :

- Toen vader VAN NERUM in 1808 reeds vier van zijn zes kinderen had verloren, nam hij op zekere dag zijn enige overgebleven zoon mee naar de kapel van OLV van Bijstand. Daar legde hij aan de Maagd de plechtige belofte af, van zijn 5 jarige zoon een priester te maken, zo deze in 't leven mocht blijven.
- De smeebede werd aanhoord en de jonge Charles VAN NERUM zou tot de godgeleerdheid opgeleid worden (Zie Familieschoon blz. 296bis).

Rond 1819 trad hij in het seminarie en kreeg hiervoor de studiebaars Deken H. Peeters toegezegd. Hij was een voorbeeldige en vrome leerling en werd op 21 Mei 1826 tot priester gewijd.

"- Rond datzelfde ogenblik, namelijk op 1 mei 1826, was de oude kapelaan van Gottechain, Eerw. Heer Jacques Louis HENDRICKX op rust gesteld en naar Opvelp vertrokken (+ 1827). De celebratie van de erediensten in de kapel van St Remaclus te Gottechain, werd aldan tijdelijk toevertrouwd aan Eerw. Heer Antoine VAN LANGENDONCK. Maar deze oud-premonstratenzer uit de Nobertijnenorde van de afgeschafte abdij van Heylissem, was reeds Pastoor te Orbaix en onderpastoor te Tourinnes, zodat het hem niet mogelijk was, al deze functies te blijven vervullen.

- Daarom vroeg hij aan het Bisdom een jonge en dynamische priester om de kapel van Gottechain te bedienen, die vanaf 28 Sep 1825 terug officieel erkend was geworden en waar meer en meer gelovigen samenkwamen, want St Remaclus werd er bijzonder vereerd.

De keuze viel omstreeks op de 23 jarige priester Charles VAN NERUM, die eveneens tot de Premonstratenzerorde behoorde (Arch. Abdij Averbode Dir. D. Sie II Bd 20 B 22). Op 14 Feb 1827 werd hij als kapelaan naar Gottechain gestuurd, om zijn confrater VAN LANGENDONCK te ontlasten.

- Van NERUM sprak de taal uit de streek (1) en wist zich snel in de gunst van het volk te stellen. Bovendien won hij het vertrouwen van zijn voorganger en dit vertrouwen was zo groot, dat E. H. VAN LANGENDONCK (+ 1835) hem als zijn testamentuitvoerder aanduidde. Onder Premonstratenzers was het de gewoonte hun testament op een confrater te maken, die zij onder hun bescherming namen. En de oude pastoor van Orbaix benoemde de jonge kapelaan uit Gottechain tot zijn erfgenaam.

- Uit dien hoofde begaf VAN NERUM zich in maart 1835 naar de Provisor CARLEER uit Averbode. Hij melde hem dat zijn confrater VAN LANGENDONCK de liturgische koorboeken van de Premonstratenzers uit Heylissem in 't bezit had en ze aan de Abdij van Averbode wilde overmaken, zo deze de boeken terug aan Heylissem wilde schenken, ingeval de orde opnieuw zou opgericht worden, want op dat ogenblik waren er nog 60 broeders uit de oude Abdij van Heylissem in leven.

- De jonge kapelaan VAN NERUM werkte van in 't begin met grote ijver voor het welzijn en de verbetering van zijn kapel en bewaam hiervoor van de aanpalende gemeente Bassut de som van 200 florijnen.

Charles VAN NERUM was de 5e kapelaan van Gottechain en wist zich volksgeliefd te maken, door armen en zieken te helpen. Ook kwam hij snel in de gunst der boeren, want vaak werkte hij mee op het veld, of hielp de oogst binnen halen. En wanneer er dan op het ene of andere erf een varken werd geslacht, was de kapelaan steeds van de partij.

- Vanaf 1832, ofschoon hij steeds als kapelaan fungeerde, werd hij als dienstdoende pastoor van Gottechain beschouwd, want de St Remacluskapel had sedert de laatste jaren zulke omvang genomen, dat zij veeleer op een kleine parochiekerk begon te gelijken. Van overal in de omgeving kwamen de gelovigen naar Gottechain, om de schone sermoenen van de kapelaan bij te wonen.
- In 1835 had E.H. VAN NERUM het klaar gespeeld dat op het gehucht Gottechain, een kerkfabriek tot stand kwam, erkend bij Koninklijk Besluit van 5 April 1836. Ook gelukte hij erin een klein zangkoor samen te stellen, dat elke Zondag tijdens de Hoogmis optrad. VAN NERUM voerde grootse plannen in 't schild, maar niemand wist precies wat hun kapelaan eigenlijk van plan was en allerlei geruchten deden de ronde. Er werd zelfs beweerd dat hij zangkoren opleidde om naar Rome te gaan (2).

3. Pastoor VAN NERUM bouwt zijn kerk

- In 1842 maakte hij een einde aan alle geruchten en riep de kerkfabriek bijeen, aan wie hij zijn ware bedoelingen onthulde. Hij wilde namelijk te Gottechain een kerk bouwen, ter vervanging van de oude en te klein geworden kapel. Toen rees een eerste verzet op, de leden van de kerkfabriek hielden het voor onmogelijk en velen lachten hem uit. Hij, de kleine kapelaan uit een afgelegen gehucht, wilde een kerk bouwen. Wat zou het Bisdom hiervan zeggen en wie zou dat betalen?
- Maar VAN NERUM was een geniaal mens en liet zich niet afschrikken. Met de hulp van enkele gelovigen, werden overal in de streek omhalingen gedaan, terwijl Charles VAN NERUM zelf, de rijke heren uit het gewest ging bezoeken en een groot deel van eigen centen bijstak. En langzamerhand kwam er meer en meer zaad in 't bakje, terwijl de rondhalingsschotel tijdens de Hoogmis weldra te klein werd, om alle milde schenkingen te ontvangen.
- Ondertussen had hij van het Bisdom, de nodige toelating bekomen en werd vanaf dat ogenblik (11.7.1842) officieel als pastoor van Gottechain erkend. In 1847 was er genoeg geld voorhanden om de werken aan te vangen. De oude kapel werd afgebroken en de grondvesten van de nieuwe kerk gelegd. Met bovennatuurlijke moed en geholpen door enkele pachters, die hun karren inspannen, werd het vereiste bouw materiaal bijgahaald.
- Het was echter een moeilijk werk, want de plaats waar de nieuwe St Remacluskerk moest oprijzen, bevond zich op een hoge berg, te midden van het oude kerkhof. De enige toegangsweg was een smal en modderig pad, langswaar de zware vrachten naar boven moesten gesleept worden. Maar overal waar het werk het zwaarste was, stond Pastoor VAN NERUM vooraan.
- De grondvesten van de nieuwe kerk werden nog datzelfde jaar ingewijd door Deken Hamoir uit Bevekom, maar pas toen begon het groot-

(2) Uit de overleveringsverhalen van de oudste inwoners van Gottechain.

ste werk, namelijk de verdere opbouw van de kerk. Pastoor VAN NERUM, die zelf het plan had ontworpen, leidde de werken en hielp de metsers en timmerlieden. En naar gelang het werk vorderde kwamen er meer en meer schenkingen binnen en staken de inwoners om de beurten een handje aan.

- Wanneer het godsgebouw in al zijn pracht en praal recht stond, klom VAN NERUM langs de toren naar boven, plantte het kruis en schonk zijn zegen aan de talrijke menigte, die beneden op het kerkhof rondom de kerk, haar bewondering uitte voor haar Pastoor. Maar op het ogenblik dat het volk zich wilde verwijderen, beseften zij pas dat zij gevangen zaten op de top van de berg, temidden van het kerkhof. De grote kerkingang gaf inderdaad uit op een stijle weide, die aan de gemeente toebehoorde, zodat er geen andere uitweg bleef, dan het slijkerig en eng bergpad, onwaardig voor zulke mooie kerk.

- Toen lachten de gelovigen hun pastoor uit en riepen : "Le Curé n'a pas de chapeau", waarmede zij wilden beduiden dat hij de hoofdzaak vergeten had, namelijk de toegangsweg tot de kerk. Alsdan trachtte Charles VAN NERUM een strook van de weide te bekomen, maar de gemeente weigerde. Hij liet zich nochtans niet ontmoedigen en zonder toelating bakende hij de strook af, die hij nodig achtte om een lange toegangstrap te bouwen.

- De gemeente liet niet begaan en gebod aan de Pastoor, om de palen onmiddellijk te verwijderen, maar ook VAN NERUM bleef voet bij stek houden. Het werd een hele zaak waarin verschillende personen betrokken werden en aan wie VAN NERUM verklaarde, dat zij die weigerden om aan het huis van God een ingangsweg te schenken, door de Hemel zouden getroffen worden. Het is niet geweten als deze woorden indruk hebben gemaakt, maar de grondstrook kwam in 't bezit van de kerkfabriek.

- Een lange en brede trap werd gebouwd, langs weerszijden door een muur afgebakend. Sierlijk liep hij van beneden in het dal naar de ingang van de kerk toe, die majestatisch van uit de hoogte de omgeving scheen te beheersen. En sedert dien werd de grondstrook "le chapeau du Curé" genaamd.

In 1855 was de St Remacluskerk volledig beeindigd en ook de Pastorij vergroot. Zij werd door Kardinaal Goossens ingehuldigd en dat betekende voor Pastoor VAN NERUM de schoonste dag uit zijn leven, want voortaan zou zijn naam samen met de kerk van Gottechain vereeuwigd blijven.

- Kort daarop braken nieuwe moeilijkheden uit. De toenmalige Pastoor van OLV kerk van Bossut (3), verzette zich hardnekkig tegen de oprichting van de nieuwe St Remaclusparochie, want hierdoor verloor hij een groot gedeelte van zijn jurisdictie, gezien Gottechain voorheen bij de parochie van Bossut gerekend werd. De strijd liep zo hevig op dat de inwoners van beide dorpen, met elkaar in botsing kwamen, want langs weerszijden stonden zij achter hun pastoor.

- In 1856 brak tussen de twee pastoors zelfs een proces uit, dat pas in 1859 voor de Rechtbank van Nijvel, in het voordeel van Pastoor VAN NERUM beslecht werd. De Pastoor van Bossut, ^{Guillaume VAN DER} verbitterd om deze nederlaag, had gezworen de parochie van Gottechain te vernietigen en de kerk af te breken. Charles VAN NERUM replikeerde hierop dat hij die zulks zou aandurven, eerst over zijn lijk zou moeten stappen

en gedurende een ganse tijd werd 's nachts de wacht gehouden aan de kerk.

- Kort daarop brak een nieuwe twist los. De notabelen van Gottechain, die de zaak van de grondstrook nog niet vergeten waren, weigerden aan VAN NERUM een aanpalend perceel land te verkopen om zijn moes'tuin aan te leggen, terwijl zij het aan een andere liefhebber wel wilden afstaan. Maar VAN NERUM voorspelde dat het land onvruchtbaar zou worden en wanneer zijn voorspelling op onverklaarbare wijze bewaarheid werd, verkochten de notabelen, uit angst gedreven, het land aan de Pastoor.
- VAN NERUM bereikte steeds het doel dat hij zich stelde en niets kon hem weerhouden, een voorgenomen plan ten uitvoer te brengen. Er werd al wel eens beweerd dat hij het soms te bont dreef en misbruik maakte van zijn ambt, maar dan deed hij het toch met goede bedoelingen ten voordele van de kerk, zijn ideaal. Hij was in elk geval een zeer verdienstelijk pastoor, want om op eigen krachten een kerk te bouwen en alle moeilijkheden te overwinnen, was oneindig veel moed vereist. Hij was voor meer bekwaam, dan om een kleine parochie te leiden (4).

"In Jan 1865 kreeg hij een onderpastoor bij, Joseph BROYEE, die echter in juni 1866 Pastoor werd te Grand-Rossire. Hij werd vervangen door DUMOULIN die tot Jan 1876 te Gottechain bleef, om aldus Pastoor te worden in Roux-Miroir. Vervolgens kwam Cornelius VELGE als onderpastoor naar de St Remacluskerk.

Datzelfde jaar op 2 mei vierde Charles VAN NERUM zijn gouden priesterjubileum.

In Okt 1876 vertrok VELGE naar Molenbeek en werd door Jean Bt. DECONINCK vervangen. Maar ook hij werd in Febr 1880 als professor naar Leuven gestuurd. En ten slotte was het François LOOSEN die als onderpastoor voor Gottechain werd aangeduid. Deze zou VAN NERUM in 1883 als pastoor opvolgen. In de muur boven de wijwater ..."

Carolus Borromae, en langs de andere zijde St Rommarus, patroonheilige van ~~de latere Pastoor Gommarius EMBERECHTS~~ Charles VAN NERUM. Onderaan prijkt de tekst "A la pieuse mémoire du très révérend Curé VANNERUM 1827-1883"

Zeer merkwaardig is echter het feit dat in dit kerkraam, het aanzicht van Bisschop Borromae vervangen werd door dit van Charles VAN NERUM. (5)

Dat was de dankbetuiging van het volk van Gottechain aan hem, die hun een kerk had geschonken en er gedurende 15 jaar kapelaan en 41 jaar pastoor en zieleherder was geweest.

4. Het erfgoed te Elst

- Pastoor VAN NERUM was eigenaar van verschillende gronden, waaronder een perceel van 1 Ha. 3 a., gelegen op "de Cluys" aan de kapel van Troost te Elst onder Hoegaarden, palend aan de Tommestraat en de weg naar de Gete (Zie Popp art. 999 Sie D 452). Dit eigendom kwam voort uit het nalatenschap van zijn grootvader Jacobus VAN NERUM, die het op zijn beurt van zijn ouders Carolus VAN NERUM x Barbara SWEERTS had geërfd.
- Bij de openbare verkoop der goederen van Jacobus VAN NERUM in 1824, had de toenmalige seminarist Charles VAN NERUM, deze grond

(4) uit de notas van Eerw. H. Fr. G. Jos Geurts, Pastoor te Couture St Fermain die in 1952 in samenwerking met de huidige Pastoor van Gottechain, een studie maakte over Pastoor Van Nerum en in 1965 door Hubert Van Nerum aangevuld werd.

"Dit kerkraam werd aangebracht onder het Pastoraat van Gommarius EMBERECHTS, ter gelegenheid van het 50 jarig bestaan der kerk."

ingekocht voor de som van 1.025 Brabantse gulden (Zie blz. 214)
In de akte van nalatenschap stond het perceel beschreven als volgt :
" Deel 4 : een bunder vier roeden land te Elst, regt. Tommestr.,
Joannes Baptist Dumont, Jozef Dumont, erfg. Van Dormael en het
straetje (afdalend naar de Gete)."

- Volgens de overlevering behoorde het bunder tot de erfgronden der voorouders en mocht slechts bij uiterste nood verkocht worden, omgewerkt tot een stichting of geschonken aan een liefdadigheidsinstelling. Dit alles ter aandenken aan de stamouders Carolus Van NERUM en Barbara SWEERTS, die het bunder als huwelijksgeschenk hadden gekregen van Deken H. Peeters (6)

- Van generatie op generatie werd deze wens voortverteld en geëerbiedigd, zodat het erfgoed steeds in de familie bewaard bleef. Zo zien we dat het perceel na de dood van Pastoor VAN NERUM in 1883 overging op zijn kozijn Eduard VAN NERUM (7) en in 1922 in 't bezit kwam van zijn enige dochter en erfgename Felicia VAN NERUM (8).

Deze laatste maakte in 1925 bij testament al haar grondbezittingen onder Hoegaarden, aan haar kleinnichten Leontine en Hélène VAN NERUM. In 1952 kwam de erfgrond in handen van hun broeder Julien VAN NERUM (9), om in 1963 uiteindelijk op naam te komen van zijn zoon, de huidige gildesekretaris Hubert VAN NERUM.

- Uit dit alles blijkt voldoende dat het erfgoed te Elst, 242 jaar later en na in de handen van acht opeenvolgende bezitters te zijn geweest, nog steeds aan dezelfde familie toebehoorde, hetgeen er op wijst dat zij de wens der voorouders indachtig bleven. De overgeleverde traditie wil echter dat er bij elke 100ste verjaring van het huwelijk der stamouders, door de bezitter een speciale daad wordt gesteld ter nagedachtenis van de stichters der Hoegaardse stamvertakking.

Vermits Carolus VAN NERUM en Barbara SWEERTS op 15 April 1723 in het huwelijk traden (10), greep deze eerste daad plaats in 1823.

De toenmalige bezitter Jacobus VAN NERUM zou een kerkraam hebben laten aanbrengen in de St Gorgoniuskerk van Hoegaarden, maar hiervan kon geen enkel spoor teruggevonden worden, zodat er verondersteld wordt, dat de ruit later vervangen werd.

In 1923 was het de beurt aan Felicia VAN NERUM, die in de kapel van het Gasthuis van Lier, waar zij kloosterzuster was, dertig missen liet opdragen tot lafenis der zielen van haar overgrootouders.

De volgende daad moet gesteld worden in het jaar 2023. Wat zal er op dat ogenblik van de erfgrond geworden zijn ? (vervolgt)

-
- was toen O/Pastoor te Hoegaarden en peter van Barbara Sweerts
- (7) toenmalige gildesekretaris en Directeur van het Wezenhuis te Hoegaarden
 - (8) Gasthuuszuster te Lier
 - (9) latere Ouderdomsdeken der Guldan Lelie
 - (10) Zie Familieschoon blz. 47

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winst oogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE VAN NERUM: MAQUISSTRAAT 44 EVERE
Maandelijks uitgave n° 71 der sprokkelmaand (Feb.) 1966

Art. 252 : Stb. V/9 Charles Joseph VAN NERUM
(vervolg van art. 251)

4. In dienst van de Familiegilde

In 1841 na de dood van Pastoor Jacobus Sweerts, werd Charles VAN NERUM tot Mombaarvader en geestelijke beschermheer van de Gulden Lelie verkozen. Drie jaar later overleed de Ouderdomsdeken Henricus I en klon Joannes II tot de rang van Patriarch op. Diezelfde dag werd Charles VAN NERUM tot Onderdeken uitgeroepen, zodat hij tegelijkertijd twee hoge functies bekleedde, die hij tot aan zijn dood in 1883 plichtsbewust zou vervullen. Als wijze raadsman en geestelijke leider, heeft hij aan de Gulden Lelie grote diensten bewezen.

In 1853 bij het 75 jarig bestaan, schonk hij aan alle gildeleden een medaille van de schutspatroon St Cornelius, terwijl hij in 1856 krachtige hulp verleende aan Elisabeth en Eduard VAN NERUM, bij de oprichting van de Jeugdkring. Als onderdeken en mombaarvader waakte hij over de goede werking en de bloei der familiegilde en schonk menigmaal zijn zegen aan de getrouwen.

Tussen de jaren 1860/70 kwamen echter duistere wolken opdagen, die het bestaan van de Gulden Lelie ernstig bedreigden. Ingevolge een ontstaan conflict, inzake studiebeursstichting Deken Peeters, tussen de Provisor Pastoor Deelen en de Collator Henri Lintermans, eigende de Staat zich in 1865 het beheer en begevingsrecht van de fundatie toe. De oude "Sweerdsraede" die in 1741 na de oprichting van de V Familiegilden (zie blz. 375 nota 7), als Hoofdraad van de Confrerie der V Geslachten, het beheer der beursfundatie verzekerde, verloor hierdoor zijn vroegere prestige en betekenis en meteen alle reden van bestaan. Meningsverschillen die tot onderlinge ruzies aanleiding gaven, waren oorzaak dat de Hoofdraad rond 1867 teloor ging en in zijn val de kleine raden en familieverenigingen meesleepten, die na meer dan 125 jaar bestaan ontbonden werden. (zie blz. 376)

Alleen de Gulden Lelie hield stand, dank zij het krachtdadig optreden van Pastoor Charles VAN NERUM, bijgestaan door Elisabeth VAN NERUM, Eduard VAN NERUM en Henri LINTERMANS. Eerst hadden zij door alle middelen getracht, om verzoening te bewerken tussen de verschillende kleine raden, maar helaas, hun opzet mislukte en de gilden Sweerts, Hoe-bancx en Struys gingen onherroepelijk verloren. Eh ook de Gulden Lelie stond op het punt ontbonden te worden, toen de Onderdeken rond 1868, alle leden tot een dringende vergadering opriep in het gildehuis. Dit laatste leed tot een dringende vergadering opriep in het gildehuis. Dit laatste bevond zich in 't nieuwhuys, destijds bewoond door Joseph VAN NERUM, broeder van Eduard.

Hij veroordeelde allen die de gilde in de afgrond wilden storten en noemde het een "daad van onrecht" tegenover de voorouders. een schennis

van hun laatste wilsbeschikkingen, waardoor onheil en rampen over de familie zouden neerdalen. Pastoor VAN NERUM dreigde zelfs de opposieleden in de familiebijeenkomsten te slaan en onder dit krachtdadig optreden, waardoor hij de Gulden Lelie van een gewisse ondergang heeft gered, hernieuwden de leden hun trouw aan hun Deken en Onderdeken en zwoeren plechtig de oude tradities der voorouders in ere te zullen houden.

De geschiedenis moet in zijn volle waarheid en in het licht van zijn tijd durven aanschouwd worden, zoniet verliest hij veel aan zijn waarde. Het optreden van Pastoor VAN NERUM mag niet verkeerd begrepen worden. Hij handelde uitsluitend in 't belang van de Gilde, zodat zijn bedreigingen een goed doel nastreefden. Bovendien speelden deze conflicten zich af ten tijde dat witten (de liberalen) en zwarten (de katholieken) elkaar te Hoegaarden hevig bekampten en waarvan ook de Gulden Lelie de gevolgen onderging. Haar Ereraad samengesteld uit Burgemeester Alex Putzeys en Apollinaris van Goetsenhoven, was eerder passief en stond onder invloed van de oppositie, waartoe een paar anti-clericale familieleden behoorden, die de anderen trachtten mee te slepen in hun strijd tegen het geestesbeleid, waaraan de Gilde van oudsher onderworpen was.

Een paar jaren zou het nog aanslepen, alvorens de oude tradities weer de bovenhand namen en alles terug normaal werd. In 1871 werd Hubert VAN NERUM, neef van Eduard VAN NERUM, tot nieuwe penningmeester verkozen, terwijl Elisabeth VAN NERUM in 1874 haar griffierschap overgaf aan Eduard VAN NERUM. Gesteund door de Moombaarvader en Onderdeken Charles VAN NERUM, werd de Gulden Lelie weer bloeiend gemaakt, om in 1878 met grote luister haar 100ste verjaardag te vieren. Toen ontvingen alle familiegetrouwen een schrijn met aarde uit het Nermbos, symbool van het voorvaderlijke leengoed, een bewijs dat de oude geslachtsfierheid terug te bovenhand genomen had.

5. Zijn overlijden

Pastoor Charles VAN NERUM overleed te Gottechain op 20 Februari 1883 te uur, in de ouderdom van 79jaar en 8 maanden (akte) en werd afgedragen door :

In zijn testament had hij al zijn gronden te Gottechain aan de kerk geschonken en een goede som aan zijn opvolger nagelaten. Ook had hij in zijn laatste wilsbeschikkingen de wens uitgedrukt, aan de ingang van zijn kerk begraven te worden, om ten eeuwigen dage te kunnen waken over zijn stichting.

Hij werd dan ook begraven in een praalgraf op het kerkhof van Gottechain, rechts aan de ingang van de St Remacluskerk. Zijn kist bestond uit zwart hout met koperen nagels in kruisvorm afgezet. Gedurende 56 jaar was hij er zieleherder geweest en wekelijks worden er nog missen opgedragen, ter nagedachtenis van de grote Pastoor VAN NERUM, die aan Gottechain een kerk schonk.

6. Besluit

Onze Gilde heeft tot plicht ere te brengen aan deze herder, die de grootheid van zijn geslacht in luister heeft gehouden. Aan hem hebben wij te danken dat de Gulden Lelie heden nog bestaat. Daarom zullen wij samen naar Gottechain reizen, om de kerk van St Remaclus te bewonderen, het kerkraam te zien en een vroom gebed te brengen aan het graf van iemand, die met grote familieliefde was begeistert.

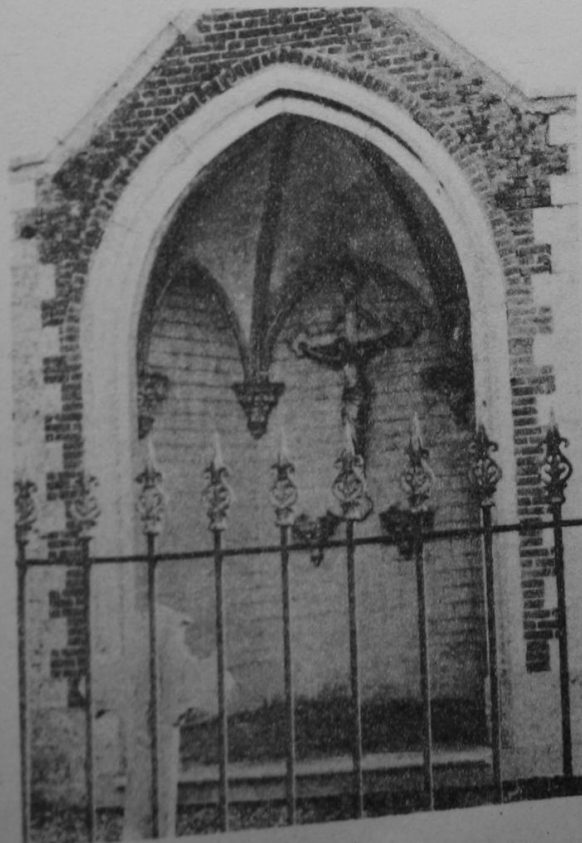

St Remacluskerk

Het kerkraam

(x) Past. VAN NERUM

Praalgraf van
Past. VAN NERUM

Art. 253 : Stb. V/10 : Jean Joseph VAN NERUM

- Hij werd waarschijnlijk geboren te Grez-Doiceau (Gravan) einde 1805 als vijfde kind van Charles VAN NERUM (32 j.) en Petronella VERHAEREN (39 j.). Zijn peter en meter waren :

-
-

- Hij overleed echter te Zittert-Lummen op 20 Mei 1808 te 7 uur 's avonds in de ouderdom van 2 1/2 jaar (akte 6 verso) en werd afgedragen door :

- Charles VAN NERUM (zijn vader)
- Jean Pierre FORTEMS (52 j. kleermaker en gebuur)

Art. 254 : Stb. V/11 : Felix Joseph VAN NERUM

- Geboren te Zittert-Lummen op 20 Mei 1807 te 10 uur in de avond (akte 12), als zesde kind van Charles VAN NERUM (34 j.) en Petronella VERHAEREN (41 J.), met als doopheffers :

-
-

- Hij stierf te Zittert-Lummen een jaar later, op 1 Juni 1808 rond het middaguur (akte 7) en werd ten gemeentehuize afgeschreven door :

- Charles VAN NERUM (zijn vader)
- Henri Falckenbergh (67 j. landbouwer en gebuur)

- De dood van dit kind gaf aanleiding tot de plechtige belofte gedaan aan OLV van Bijstand, waarvan sprake in art. 251 § 2.

Art. 255 : Stb. V/12 : Cordelia Josepha VAN NERUM

- Dit dochttertje zag het levenslicht te Zittert-Lummen op 29 Okt. 1809 te 4 uur 's morgens (akte 13) als zevende en laatste kind van Charles VAN NERUM (36 j.) en Petronella VERHAEREN (43 j.). Tot peter en meter kreeg zij :

-
-

- Op dat ogenblik waren er nog twee andere kinderen in leven, namelijk Marie Barbe 9 j., en Charles Joseph 6 j., zodat de weduwe (want Charles VAN NERUM was 1 maand na de geboorte van Cordelia overleden), met drie minderjarige kinderen achterbleef, waarvan het jongste slechts 35 dagen oud was.

- Toen Cordelia 15 jaar was geworden, deelde zij mede in het nalatenschap van haar grootvader Jacobus VAN NERUM. Wegens haar minderjarigheid werd haar deel op interest belegd, maar nooit zou zij de vruchten hiervan bekomen, gezien zij twee jaren later overleed. (zie Familieschoon art. 178).

- Zij stierf namelijk te Zittert-Lummen op 9 Nov. 1826 te 9,30 uur 's avonds, in de ouderdom van 17 j. (akte 8). Haar dood werd aangegeven door :

- Jacques Maes (haar stiefvader die in 1813 hertrouwd was met Petronella /VERHAEREN)
- H. Nijs (30 j. landbouwer).

Art. 255bis : Stb. V/13 : Jean Bapt. VAN NERUM x Anne MARYSSAEL

Ter inleiding :

- De inlichtingen die wij nopens deze bloedverwanten en hun stamvertakking bezitten, zijn zeer talrijk dank zij de memorieschriften en stambomen door Dokter Jean Bapt. VAN NERUM nagelaten. Al deze shriften gingen op zijn nakomelingen over en kwamen uiteindelijk in 't bezit van zijn achterkleinzoon Henri QUINOT uit Molenbeek, waar ze zorgvuldig bewaard worden. Als lid van onze familiegilde, heeft deze laatste ons alle dokumenten van zijn overgrootvader bereidwillig en spontaan ter inzage afgestaan. Hiervoor zijn we hem ten zeerste dankbaar, want het heeft ons in de mogelijkheid gesteld, een zeer nauwkeurige levensschets van Dr. Jean Bapt. VAN NERUM op te bouwen.

- Zijn biografie is echter zo omvangrijk, dat zij verschillende afleveringen van ons tijdschrift zal in beslag nemen, maar is zeer belangrijk voor onze familiegeschiedenis, gezien de evolutionistische ideologie van Dr. VAN NERUM menigmaal in botsing kwam met de oude conservatieve opvattingen van zijn bloedverwanten. Hij was ten slotte een der grootste figuren van ons geslacht uit de vorige eeuw, die te Hoegaarden veel stof h doen opwaaien.

1. Zijn geboorte :

- Jean Bapt. werd geboren te Houtem St Katharina onder Hoegaarden, in het huis van zijn moederlijke voorouders (hoeve Dumont aan de Kapel), op 25 Nov. 1808 (zoals hij later zelf in zijn "Mémoires" schreef) te 1 uur in de morgen, als eerste kind van Jean Bapt. VAN NERUM (26 j. oud) en Albertina DUMONT (21 j.) (1).

Hij werd gedoopt te Hoegaarden op 29 Nov. in 't bijzijn van peter en meter :

- Jacobus Philippus VAN NERUM (zijn grootvader)
- Albertina Nijs (zijn grootmoeder)

- De registers van de burgerlijke stand vermelden voor zijn geboorte echter de datum van 29 Nov (akte 31), dag die samenviel met zijn doopsel. Vermoedelijk werd zijn geboorte pas toen ten gemeentehuize aangegeven, zodat de datum verkeerdelijk ingeschreven werd.

2. Verloving en huwelijk:

- In Aug. 1833 had hij te Leuven zijn dokterdiploma behaald en zich te Hoegaarden als geneesheer gevestigd. Na enkele vroegere relaties, dacht hij het ouderlijk huis niet zo snel te verlaten, maar in 1840 op de derde kermisdag, kwam Mevrouw Maryssael uit Geldenaken (2) op bezoek, vergezeld van haar 20 jarig nichtje Anne Louise Marie MARYSSAEL uit Leysele.

- Dadelijk ontstond er tussen Jean Bapt. en Anne een bijzondere genegenheid die tot een stille liefde uitgroeide.

En nadat hij een reis had ondernomen naar het huis van zijn verloofde te Leysele aan de Franse grens, om kennis te maken met haar familie, werden de huwelijksplannen gesmeed. Het was dan ook op 12 Nov 1840 dat het huwelijk te Hoegaarden voltrokken werd (akte 7 verso), ingezegend door zijn achterkleinkozijn Pastoor Jacobus Sweerts en bijgewoond door de getuigen :

- Jean Bapt. Dumont, zijn oom
- Petrus Evrard, zijn oom
- Jean Bernard Verplancke, haar schoonbroeder
- Desiderius Maryssael, haar oom uit Geldenaken.

- Hun huwelijkskontrakt was afgesloten geweest op 10 Nov 1840 voor Notaris Alex. Putzeys te Hoegaarden.

(1) Zie Familieschoon art. 215

(2) echtgenote van Desiderius Maryssael (*1805) handelaar te Geldenaken en betriend met de familie VAN NERUM uit Hoegaarden.

3. Wie was Anne Louise Marie MARYSSAEL ?

- Zij werd geboren te Brugge op 15 Jan 1820 als dochter van de belastingsontvanger Petrus Franciscus MARYSSAEL en Anne Cath. BRULOIS. Zij had een broeder Louis Pierre, een zuster Caroline en nog een halfzuster met name Trinette.

Haar kwartierstaten, tot heden bekend, zien er uit als volgt :

<u>Ouders</u>	<u>Grootouders</u>	<u>Overgrootouders</u>	<u>Achterovergr.oud.</u>
		Ferd. Henricus <u>Marissael</u> ° ca 1720 + Leffinge 8.7.1769	Pieter <u>Maryssael</u> x Maria Anna <u>Mestdagh</u>
	Franciscus Josephus <u>Maryssael</u> ° Leffinge 25.10.1761	x ca 1752 Godelieve Theresie <u>de Vynck</u> ° + na juli 1769	Ludovicus <u>de Vynck</u> x Petronella <u>de Grendele</u>
Petrus Franc. <u>Maryssael</u> ° Leffinge 29.7.1787 + Poperinge 17.3.1852	x Maria Cornelia <u>Rotsaert</u> ° Stene +		
x Leysele 1819			
Anne Cath. <u>Brulois</u> ° Brugge 1779 Leysele 6.8.1830			

4. Het geslacht MARYSSAEL

- De oudst bekende voorvader van dit geslacht was :

I. Pieter Marissael

- Werd vermoedelijk geboren te Leffinge op het einde der XVIIe eeuw. Hij huwde met Maria Anna Mestdagh. Uit hun huwelijk zijn twee kinderen bekend :
1° Ferdinandus Henricus (volgt onder II)
2° Joanna Clara, x 1765 met Hubertus Ludovicus de Vynck. Zij + na Aug. 1777.

II. Ferdinandus Henricus Marissael

- Te Leffinge geboren rond 1720 en er + op 8.7.1769. Op zijn grafsteen werd hij als "Eersaemen" vermeld. Hij was 28 j. lang "Coster" te Leffinge, 23 j. "ontfangher der Kerk en Disch" van Mariakerke en Stene, en 15 j. "stockhouder" Notaris en landmeter te Leffinge van 't Kamerlingsambacht.
- Rond 1746 ging hij een eerste huwelijk aan met de "Eerbaere" Isabella Vandecasteele (+ 9.7.1752), die hem drie kinderen schonk :

- 1° Ferdinandus Henricus : ° 1748, predikheer te Brugge en + in Frankrijk 1806 waar hij Pastoor was.
- 2° een zoon die in zijn minderjarigheid is gestorven.
- 3° een dochter die eveneens jong overleed

- Rond 1752 hertrouwde hij met "Eersaeme" Godelieve Theresie de VYNCK (+ na Juli 1769), dochter van Ludovicus de VYNCK en Petronella de GRENDELE, terwijl zijn schoonbroeder Hubertus Ludovicus de VYNCK in 1765 met zijn zuster Johanna Clara in de echt trad. (3)

Uit zijn tweede huwelijk sproten nog zes andere kinderen :

- 1° Carulus Joannes
- 2° Franciscus Josephus (volgt onder III)
- 3° Isabella Victoria
- 4° een zoon die jong is gestorven
- 5° een andere zoon die eveneens jong stierf
- 6° een dochter die ook in haar minderjarigheid is overleden.

III. Franciscus Josephus Maryssael

- Geboren te Leffinge op 25.10.1761 en X met Maria Cornelia Rotsaert uit Stene, van wie :
- 1° Petrus Franciscus (volgt onder IV)
 - 2° Sophia : X met Hermans. Zij woonden eerst te Leffinge en hadden vervolgens een handelszaak in de Langestraat te Oostende
 - 3° Desiderius : ° 1805, vertrok naar Geldenaken waar hij handelaar werd.
 - 4° Theresia : X met Vandenberghe. Zij woonden te Leffinge
 - 5° Maria.

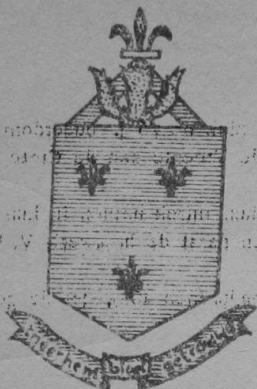
IV. Petrus Franciscus Maryssael

- Werd geboren te Leffinge op 29 Juli 1787 en + te Poperinge op 17 Maart 1852. Hij werd te Brugge aan de Provinciale administratie verbonden en in 1820 tot ontvanger der direkte belastingen, douanen en accijnzen, te Leysele benoemd, waar hij bevriend was met de notabele families uit de streek. In 1844 werd hij naar Swevezele overgeplaatst en drie jaar later tot ontvanger in Thielt aangesteld. In 1849 zou hij ten slotte te Poperinge als belastingontvanger optreden.
- In 1819 was hij te Leysele in het huwelijk getreden met Anne Cath. Jacqueline Philippine BRULOIS. Zij werd ° te Brugge in 1779 en † te Leysele op 6.8.1830 (4).

(3) deze schoonbroeder (broeder van Godelieve Th. de Vynck) werd ° 1740 en + 1777. In zijn leven was hij "gesworene landmeter en pryser 's lants van den Vryen Beryder van 't Kamerling Ambagt, sluyssmeter van de Waeteringe van hetzelfde Ambagt, ontvanger van Kerck en Disch van de prochies van Steene en Mariakerke en prochieschrijver van seven verscheyde prochies".

Hij X einde 1765 met "Eerbaere" Joanna Clara Maryssael (zie I/2) die negen kinderen ter wereld bracht, waarvan in Aug. 1777 nog alleen Emerentiana, Anna En Engelbertus in 't leven waren. (Ref. Geschiedkundige schets van de gemeente Leffinge door K. Devos Pbr. 1884)

(4) Cath. Brulois was in eerste echt geweest met Baron Lauwereyns de Diepenhede de Rosendaele van wie drie kinderen, die dus de halfbroeders en halfzuster waren van Anne Maryssael. Deze kinderen waren : Bruno (+ jong), Charles (+1836) en Trinette

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE VAN NERUM, MAQUISSTRAAT 44 EVERE

Maandelijks uitgave nr 72 der Lentemaand (maart) 1966.

ART. 256 : STB V/13 JEAN BAPT VAN NERUM x ANNE MARYSSAEL
(vervolg van art. 255)

Uit het huwelijk MARYSSAEL x BRULOIS werden drie kinderen geboren, die wegens de dood van hun moeder in 1830, reeds jong wees werden.
Deze kinderen waren :

1e Anne Louise Marie °Brugge 15.1.1820 en x te Hoegaarden 12.11.1840 met Dr Jean Bapt. VAN NERUM

2e Louis Pierre (volgt onder V)

3e Caroline : °Leysele en er getrouwd met de Luxemburger Jean SCHILTZ, achtereenvolgens ontvanger te Hoogstraete, Alveringhen, Gistel en St Truiden. Hij + 12.10.1871 en had drie kinderen : Gustave, Honorine en Ernest.

V. Louis Pierre MARYSSAEL

Geboren te Leysele op 26.7.1822 en + Langemark 12.4.1882. Hij begon zijn loopbaan als afgevaardigde van zijn vader en werd in 1845 tot ambtenaar benoemd in het Arr. Yper. Na de dood van zijn vader in maart 1852 volgde hij deze achtereenvolgens als interim op te Poperingen, Elverdinghe en West Kapelle. In 1854 werd hij tot ontvanger benoemd te Lorre bij Yper en in 1858 naar Avelghem overgeplaatst.

Hij huwde met Sidonie Pelagie Josephe SECQ (°Merris in Frankrijk 1.11.1832 en + Brugge 29.8.1907).

Uit deze echt is een zoon bekend :

1° Louis François (volgt onder VI).

VI. Louis François MARYSSAEL

Geboren te Belleghem op 9.5.1863 en x met Blanche Marie Gustavine DUMONT (°Dendermonde 27.2.1867 en + Brugge 20.8.1931) van wie :

1° Guido (volgt onder VII).

VII. Guido MARYSSAEL

Werd geboren te Brugge den 19/6/1900 en x 1928 met Paula BONTE van wie :

1° Paulus Joannes °Brugge St Kruis in 1929, geneesheer te Brugge.

5° Hun kinderen :

Uit het huwelijk van Jean Bapt. VAN NERUM met Anne MARYSSAEL werden te Hoegaarden twee dochters geboren :

1° Clemence Anne Audoxle : °24.2.1843 x 1865 met Henri QUINOT uit Jauche

2° Zenobie Anne Josephine : °28.5.1844 en + 1866.

6° Beroep en woonplaats :

Na in Aug 1833 zijn dbktersdiploma te hebben behaald, vestigde hij zich op 25 j. ouderdom als geneesheer te Hoegaarden, in een der woonvertrekken van de ouderlijke hoeve op de Vroente aan de Grote Brug (St. Corneliushoeve).

Na zijn huwelijk in 1840 bleef hij aldaar wonen tot in Aug 1842, toen ze hun intrek namen in hun nieuwe woonst. Deze was gebouwd op een gedeelte van het ouderlijk eigendom en gelegen naast de brouwerij VAN NERUM, op de Vroente n° 15 (huidig huis van Dr LODEWIJCKX).

Buiten zijn beroep als geneesheer, zou Jean Bapt VAN NERUM ook gedurende 15 j. tot de gemeenteraad hebben behoord.

7° Levensbeschrijving :

A. Zijn jeugdjaren en studies.

Zijn eerste levensjaren bracht hij door te Houtem bij zijn grootouders, de kapelmeester Jean Bapt. DU MONT en Albertina NIJS. Daarna ging hij te Hoegaarden bij zijn ouders wonen, in het huis "VANDERMOLLEN" aan de Plaats (1). Daar kreeg hij het eerste onderwijs door een oude schooljuffer, om achteraf naar de gemeenteschool te worden gestuurd, onder de hoede van de toenmalige onderwijzer Petrus DEBROECK (2).

Op 13 jarige ouderdom ging hij naar het College te Tienen en beëindigde er zijn humaniteiten. Jean Bapt. VAN NERUM was een uitblinkende leerling, die in alle klassen de eerste prijs behaalde en dus een goede loopbaan scheen tegemoet te gaan.

Ondanks de zware kosten lieten zijn ouders hem voortstuderen en bestemden hem tot het priesterschap voor. Koning Willem van Oranje had nochtans aan de nieuwe aspiranten, de seminarissen ontzegd en te Leuven een Philosophisch College laten oprichten, waar de wijsbegeerten werden doorgedreven. Daar liet Jean Bapt zich in Okt 1826 inschrijven op aanraden van Burgemeester DE ZANGRE (3) en Dhr. ROELANTS, inspecteur aan de Universiteit.

Hij studeerde er de logica, wijsbegeerte, geschiedenis, godsdienst, Hollandse-, Latijnse-, Griekse- en Hebrëeuwse litteratuur, wiskunde, mecanica, scheikunde en physica, maar zijn voorkeur ging uit naar de wijsbegeerten en wereldgeschiedenis. Het "Collegium Philosophicum" onderwees alles behalve een overtuigende stof tot het priesterschap, en was veel meer gericht op de wijsbegeerte dan op de godsgelerdheid.

In 1828 werd Jean Bapt. aangeduid om zijn studies in Trier voort te zetten, maar de opgerezen onenigheden tussen de Hollandse regering en de Belgische Bisschoppen deden dit plan mislukken. In Sep 1829 kreeg hij het bezoek van Prof. DEGREUVE uit Leuven, afgevaardigde van de Regering, om hem in een seminarie te Rome, zijn priesterstudies te laten voltooien, doch Jean Bapt weigerde en bleef op het College.

In Jan 1830 verzekerde hij te Mechelen in het gemeentecollege, gedurende zes maanden het interim, ter vervanging van de Prof. van wiskunde. In Sep brak de Belgische omwenteling los, waardoor de Hollanders uit ons land werden verjaagd. Jean Bapt bleef tijdens de septembredagen te Hoegaarden de gebeurtenissen afwachten. Uit de nederlaag der Hollanders trok de geestelijkheid profijt, om de seminaries terug open te stellen voor de aspiranten. Een algemene oproep werd gericht tot de leerlingen uit het Philosophisch College, dat afgeschaft zou worden.

Op wens van zijn ouders nam Jean Bapt. in Nov 1830 deel aan het ingangsexamen tot het seminarie van Mechelen, waar toteen streng en scherp geloofsonderzoek werd overgegaan. Jean Bapt. VAN NERUM voelde zich echter niet geroepen tot het priesterschap en mislukte dan ook in deze proeven, die hij in zijn "Memoires" als "une espèce d'examen inquisitorial" betitelde. Hij was toen 22 j. oud en deze verbittering zou van hem een soort van anti-clericaal maken, hetgeen aan de basis bleef liggen voor zijn latere levensopvattingen.

Toen wilde hij naar de Universiteit van Leuven en werd op 8 Jan 1831 als kandidaat in de wetenschappen aanvaard. Daar studeerde hij de geneeskunde, snijkunde en organenleer en slaagde op 16 juli 1831 met grote onderscheiding in de proeven voor kandidaat-geneesheer.

(1) Zie Familieschoon blz 338

(2) Overgrootvader van Cecile Debroeck (x Charles Ladurée)

(3) Zie Familieschoon art 179.

Op 21 juli 1831 kwam Leopold I op de troon, doch in Aug keerden de Hollanders weer. Zij trokken over Hasselt en Tienen, vochten bij Boutersem, namen na een bloedige slag Leuven in en rukten op naar Brussel. De Fransen shelden ons echter ter hulp en de Hollanders werden over Tienen teruggegaagd. Overal heerste wanorde en ook te Hoegaarden braken politieke onlusten uit, ter gelegenheid van de voorgescreven gemeenteverkiezingen en veroorzaakt door de opflakking der oude hartstochten. Burgemeester DE ZANGRE werd tot ontslag gedwongen en moest samen met zijn hevigste aanhangers, waaronder de vader van Jean Bapt. VAN NERUM, tijdelijk het dorp verlaten, omdat hun leven in gevaar verkeerde. (4).

In Okt 1831 werd de toestand weer normaal en keerde Jean Bapt. naar Leuven terug om er in de snijkunde en ziekteleer onderwezen te worden. Hij logeerde er in de Diestsestraat bij Dhr Leonard. In september 1832 brak te Hoegaarden plots een typhus-epidemie uit, waardoor Jean Bapt zijn studies tijdelijk moest stopzetten. De epidemie eiste veel slachtoffers, waaronder de vader en de tante van Jean Bapt, die beide in november overleden.

Op 3 Jan 1833 kwam te Tienen een familieraad samen om het voogdijschap, over de 5 minderjarige kinderen van de overledene te bepalen. Daar werd beslist dat Jean Bapt zijn studies mocht voortzetten, terwijl zijn oudste broeder Charles, als broodwinner de vaderlijke brouwerij zou overnemen (5). Jean Bapt. keerde naar de Universiteit weer en behaalde er op 3 Aug 1833 zijn diploma in de geneeskunde. Om zijn hogere studies te voleindigen had hij van 1829 tot 1833 van de studiebeurs Deken H. PEETERS genoten, die toen 152 fr. per jaar bedroeg (6).

B. Een broedertwist.

Nadat Jean Bapt. VAN NERUM zich als geneesheer te Hoegaarden had gevestigd, en zich stilaan een klein cliënteel maakte, dat geleidelijk uitbreiding nam te Hoegaarden, Vissenaken en Kumtich, besteedde hij zijn eerste fondsen ter verbetering van het pachthof en de brouwerij, door zijn broeder Charles uitgebaat. Einde 1837 trad deze laatste echter in het huwelijk met Barbe SMOLDERS uit Kumtich, zegde de brouwerszaak op en vestigde zich op de molen van Daelhem te Vissenaken.

Zijn vertrek schaadde ontegensprekelijk de brouwerij, die door zijn 18 jarige broeder Livinus was overgenomen. Deze was onervaren in het beroep, gezien hij nooit tot brouwer was voorbestemd geweest. Maar ondanks alles kwam er stilaan verbetering in de toestand tot wanneer meningsverschillen oprezen tussen Jean Bapt. en Livinus. Jean Bapt. als oudste zoon, beriep zich op zijn graad van ontwikkeling, om aan zijn jongere broeder de wetten te spellen. Maar Livinus, die met de leiding van de brouwerij was belast, dulde geen inmenging, waardoor allerlei misverstanden ontstonden, die tot een echt conflict uitgroeiden (7).

In Nov 1840 was Jean Bapt. in het huwelijk getreden met Anne MARYSSAEL uit Leysle en bleef in afwachting in de ouderlijke hoeve wonen. Maar toen Livinus op zijn beurt over zijn aanstaande huwelijk sprak en zich eveneens op de St Corneliushoeve wilde vestigen, om dicht bij de brouwerszaak te staan, verzette Jean Bapt. zich hiertegen.

Alsdan brak het conflict uit. Livinus, die zijn meerderjarigheid had bereikt, weigerde nog langer onder het toezicht van zijn broeder te staan en eiste in Dec 1840 zijn deel uit het nalatenschap van zijn vader. Hieromtrent schreef Dr VAN NERUM in zijn memorieschriften slechts het volgende :

- "mon frère Liévin n'ayant ni l'expérience, ni la docilité nécessaire".

In Jan 1841 trad Livinus in het huwelijk met Monique CIPERS en verliet de brouwerij en de hoeve. De verkoop van de vaderlijke goederen werd op 26 Feb 1841 uitgesproken. Jean Bapt en Charles kochten gezamenlijk het eigendom terug in voor 11.000 Fr. en elkeen kreeg zijn deel, dat 3.008 Fr. bedroeg. Ondertussen, in Feb 1841, was de vrouw van Charles overleden en keerde deze laatste op aanvraag van zijn familie in 1841 naar Hoegaarden weer, om de brouwerij opnieuw in handen te nemen.

Maar sindsdien bleef er tussen Jean Bapt. en Livinus een breuk bestaan, die meer dan 30 j. duren zou en nooit volledig bijgelegd werd, hetgeen nadelige gevolgen had op de familiesamenhorigheid.

4) Zie Familieschoon blz 339 para. E

5) Zie Familieschoon blz 221 para H.

6) Zie Familieschoon blz 158

7) Zie Familieschoon blz 227 para E

C. Geburenruzie.

De dringende verkoop van de vaderlijke goederen, ingevolge de aanvraag van Livinus tot het bekomen van zijn vaderspart, had de opbouw van de nieuwe woonst van Jean Bapt. aanzienlijk verhaast. Met de grootste spoed werden de nodige bouwmaterialen bijeengebracht, terwijl Architect DROSSAERT uit Tienen de plannen maakte.

Ondertussen trad hij ook uit de onverdeeldheid met zijn broeder Charles. De akte werd afgesloten op 20 Okt 1841 en te Tienen geregistreerd op 14 Dec 1841. Charles had de 3/4 of 38 a. gekocht en Jean Bapt. 1/4 of 13 a 68 ca, waarop hij zijn huis zou bouwen.

Tijdens de winter 1841/42 gingen de werken voort. Het hout kwam uit Bevekom, Jean Bapt. STOCKMAN, bijgepaamd "den dekker" leverde 200.000 bakstenen, Jacques MORIAU trad als metser op, Jacques DOYEN als timmerman, terwijl de schrijnwerkerij later door Hubert DESWERT werd afgewerkt. De bezetting kwam uit Heylisse, de sloten werden geleverd door DEBOUS uit Tienen, de witte steen besteld bij de Gebroeders MELOTTE te Bobertange, terwijl de blauwe van uit Sombreffe kwam.

Charles hielp krachtig aan de opbouw mee en in Aug 1842 konden de Dokter en zijn vrouw, er hun intrede doen.

Maar deze nieuwe woonst paalde aan de hoeve, bewoond door zijn kleinkozijn Henri VAN NERUM en Marie VAN AUTGAERDEN, met wie van bij de aanvang in 1841 reeds onenigheden aan de gang waren. Aan de basis van dit geschil lagen echter een zwangerschap, een Pastoorsruzie en een weigering tot voogdijschap. Dit familiesopflukt werd voldoende in alle bijzonderheden beschreven in ons tijdschrift van Feb 1963 (8), zodat hierop niet meer moet teruggekomen worden. Alleen dient er nog aan toegevoegd, dat deze twist enkele jaren ongunstige gevolgen had op de goede werking van de familieraad, gezien Henri VAN NERUM op dat ogenblik ouderdomsdeken was en Jean Bapt. VAN NERUM het griffierschap waarnam.

D. Politieke strijd :

Bij de opkomst van het Liberalisme in 1847, was Dr. VAN NERUM dadelijk een aanhanger van Louis GOOSSENS (9) en Leon de WOUTERS uit Tienen en werd uitgenodigd, om deel uit te maken van het bestuurscomité van deze partij te Tienen. Maar ofschoon hij de Liberale gedachten verdedigde, weigerde hij nochtans deze functie te aanvaarden, onder het voorwendsel van zijn drukke persoonlijke bezigheden.

Hij volgde nochtans de nationale- en internationale gebeurtenissen en de ontwikkeling van het Liberalisme van nabij en was hiervoor geabonneerd op verschillende dagbladen zoals ; "Observateur - Debat Social - Chronique de Bruxelles enz.". In zijn "Memoires" schreef hij ten andere tal van wereldgebeurtenissen, die heden voor het opmaken van een politieke geschiedenis van uitzonderlijke waarde zouden zijn.

Zijn liberale opvatting brachten hem echter in strijd met de rest van zijn familie en uitten zich voornamelijk tegen de persoon van zijn kleinkozijn Constant VANDER TALEN. Op 2 Feb 1848 was de verstandhouding nog uitstekend, want tijdens een avondmaal aangeboden door Jean Bapt. VAN NERUM, was Constant VANDER TALEN er tegenwoordig.

Doch bij de gemeenteverkiezingen van datzelfde jaar brak de strijd los.

De Liberalen wilden ten bij de aanvang hun partij te Hoegaarden doen zegeviëren en verkondigden de "doctrine" der hervorming.

Not. Alex PUTZEYS en Dr. Jean Bapt. VAN NERUM waren hiervan de vurigste medewerkers.

Maar om dit gevaar te keer te gaan had zich in 't Brouwershuis bij Henri VAN AUTGAERDEN een "Club" gevormd, om de gemeente te vrijwaren tegen het Liberale progressisme. Tot deze "Club" behoorden de "katholieken van de oude stempel", waaronder verschillende leden van de familie VAN AUTGAERDEN en ook Constant VANDER TALEN (x Elisabeth VAN NERUM), als meest actief lid.

Ingevolge de oude veten tussen de families VAN NERUM en VAN AUTGAERDEN, werd de toetreding van Constant VANDER TALEN tot deze Club, en inzonderlijk zijn samenwerking met VAN AUTGAERDEN en C, door Jean Bapt. VAN NERUM, in zijn "Memoires" als een "alliance monstrueuse" betiteld. Katholieken en Liberalen bekwamen elkaar, overwinningen en nederlagen wisselden zich af, maar in deze ganse strijd zou Dr. VAN NERUM, die als liberaal raadgever optrad, niets onverlet laten om zijn politieke tegenstrever Constant VANDER TALEN te kelderen en waarin hij slechts gedeeltelijk is gelukt (10).

(8) Herleest blz 208 para D tot en met blz 211

(9) Dr in de Rechten. Liberaal burgemeester te Tienen van 1848 tot 1851. Hij was de zoon van Peter Goossens, graanhandelaar en ontvanger van de Keizerlijke en Koninklijke Loterijen. Voor de Franse Revolutie hield Peter Goossens uit Kerkom het hotel "De Tinnen Schotel" (huidige Vakschool) te Tienen open en stond als "vijg" of Costenrijksgezinde bekend, hevig gekant tegen de Franse Republiek. Hij was x met Marie Therese Trippaerts uit St Truiden.

(10) Zie blz 416 para D tot en met blz 419

Het conflict met zijn kleinkozijn scheen nochtans ernstig, want Jean Bapt. VAN NERUM besloot een schrijven van 11.10.1848, gericht aan Constant VANDER TAELEN, met volgende woorden :

" J'aime les positions franches et fut-ce avec le sabre ou le pistolet. Seulement, je vous prie d'attendre que nous soyons complètement équipés pour être à même de nous présenter militairement".

Dit schrijven werd echter nooit verstuurd. Had de Dokter zich tijdig bedacht of waren het maar woorden ? In elk geval vond deze zaak haar weerslag op het gildeleven.

E. Griffier der Gulden Lelie.

Einde 1832 werd Jean Bapt. VAN NERUM tot gildegriffier verkozen, ter vervanging van zijn overleden vader, die zich steeds met hart en ziel aan de Gilde had geschenken. Jean Bapt. was op dat ogenblik in zijn laatste jaar aan de Universiteit, om zijn doktersdiploma te behalen, zodat alle hoop op de nieuwe griffier was gevestigd, die ontegensprekelijk een zeer hoge graad van ontwikkeling had en grote diensten aan de Gulden Lelie zou kunnen bewijzen.

Vanaf 1834 bood hij dan ook krachtadige hulp aan Elisabeth VAN NERUM (x Constant VANDER TAELEN), in haar genealogische opzoekingen tot het opstellen van het "Familiegrootboek" dat in 1838 beëindigd was en officieel aan de Gilde werd geschenken. Uittreksels van deze stamboomgegevens werden door de Dokter in zijn "Memoires" overgenomen.

In Dec 1840 kwam Jean Bapt. VAN NERUM, ingevolge de hoger beschreven geburenruzie, in conflict met zijn Ouderdomsdeken Henricus I. Hierdoor zou alle Gildebedrijvigheid enkele jaren volledig geremd worden, terwijl de onenigheden met Livinus, de familiesamenhorigheid zeker niet in de hand werkten. In 1844 overleed de Patriarch van de Gulden Lelie en werd door Joannes II opgevolgd, aan wie de Raadsleden, volgens de oude traditie hun trouw hernieuwden. Maar de drukke persoonlijke bezigheden van Dr VAN NERUM, beletten hem, het griffierschap van de Gilde naar behoren te verzekeren, zodat de Gulden Lelie een weinig aktieve periode doormaakte.

In 1847 was de 2e Ere-Deken der Gilde, Servais COENEGRAS overleden, terwijl de 1e Ere-Deken, ^{Scheper} Burg. Jean Bapt. DUMONT, beide uit Hoegaarden, zich in juli 1848 uit alle bedrijvigheid terugtrok en ontslag indiende. Bijgevolg moest er een nieuwe Ereraad aangesteld worden en het was de griffier, die met deze opdracht belast werd, om de nodige kontakten te nemen.

Rond dat ogenblik was Jean Bapt. VAN NERUM, volledig ingenomen door het opkomend Liberalisme te Tienen, waar zijn politieke vriend Advokaat Louis GOOSSENS, zo pas op 5 okt. 1848 tot Burgemeester was uitgeroepen. Deze hogere personaliteit aanvaardde tot de Ereraad toe te treden, terwijl ook Senator Ridder Philippe Antoine Joseph de WOUTERS d'OPLINTER, zijn toestemming had gegeven.

De griffier stelde deze twee nieuwe Ere-Dekens aan de Gilderaad voor, waar de goedwillige ^{natuurlijk} ouderdomsdeken Joannes II hun benoeming bekrachtigde, zonder hiervoor een speciale vergadering bijeen te roepen, gezien het gebruikelijk was dat het woord van de Patriarch wet maakte en onherroepelijk was. Aanvankelijk bleef alles kalm, maar toen zulks aan de oren kwam van de leden, rees er verzet op ; waaraan Constant VANDER TAELEN wellicht niet afzijdig zal gebleven zijn.

De gildeleden verweten aan de griffier, dat hij zijn politieke vrienden in de Ereraad van de Gulden Lelie had gebracht, om also invloed op de Gilde te kunnen uitoefenen en aldus misbruik had gemaakt van zijn functie, om deze benoemingen door de Ouderdomsdeken te laten bekrachtigen.

Meningverschillen ontstonden en de gildeleden moesten zich uitspreken. De meerderheid stemde tegen de Dokter, maar ook deze had aanhangers waaronder zijn broeder Justinus uit Leffinge en nog enkele anderen, die zich uit de Gilde terugtrokken, terwijl ook Jean Bapt. VAN NERUM zijn ontslag als griffier indiende. Zijn ontslag werd echter geweigerd, maar zijn griffierschap bleef slechts op papier bestaan, want elke Gilde-activiteit werd opgeheven.

Ondertussen was Burg. GOOSSENS in april 1851 overleden, maar dit veranderde niets aan de toestand, de Gilde scheen uitgestorven. Alleen in 1853 bij het 75e jarig bestaan kwamen enkele familieleden samen, opgeroepen door de onderdeken en Mombaarvader, Pastoor Charles VAN NERUM uit Gottechain, doch het bleef bij een magere feestviering. Op die dag werd Eduard VAN NERUM (kozijn van de Dokter) echter aangesteld tot hulpgriffier, hetgeen er op wijst dat de griffier te veel werk had of zijn opgelegde taak niet volbracht. Nopens dit alles schreef Dr VAN NERUM echter geen enkel woord in zijn "Memoires" hetgeen wel verwonderlijk is.

Men diende te wachten tot in 1856, om aan de gilde nieuw bloed te schenken. Datzelfde jaar waren Ridder de WOUTERS d'OPLINTER en ook Constant VANDER TAELEN overleden. Elisabeth VAN NERUM (wwe van VANDER TAELEN) aanvaarde het griffierschap ter vervanging van Dr VAN NERUM, terwijl Burg. Not. Alex. PUTZEYS uit Hoegaarden en Appolinaire VAN GOITSENHOVEN uit Meldert tot de Ereraad toetraden (11).

IN 1884 was Joannes II overleden en als ouderdomsdeken vervangen door Carolus I. Vanaf toen stond Jean Bapt. VAN NERUM opnieuw op de lijsten van de Gulden Lelie, als o/Deken vermeld en zou deze titel blijven dragen tot aan zijn dood in 1887. Deze functie schijnt hij slechts "pro forma" te hebben bekleed, want van in 1881 had hij zijn beroep van geneesheer gestaakt en Hoegaarden verlaten om te Janche bij zijn dochter te gaan inwonen.

Op Gildegebied heeft Dr VAN NERUM niet beantwoord aan de verwachtingen en dit was voornamelijk te wijten aan zijn persoonlijke opvattingen, die indruisten tegen de oude familietradities.

F. Stichter van de Harmonie.

Zo Jean Bapt. VAN NERUM op familiaal plan weinig opbouwend werk heeft verricht, zou hij in 't belang van de gemeente des te meer presteren. In Sep 1848 toen te Hoegaarden een Burgerwacht werd opgericht, werkte Jean Bapt. krachtig aan de opbouw mede en stelde zich kandidaat. Op 4 Sep 1848 grepen de verkiezingen plaats om de officieren te kiezen, die aan het hoofd zouden staan van het Bataljon (bestaande uit 3 Compagnies). Hij werd dan ook tot Bataljonsgeneesheer verkozen, terwijl Not. Alex. PUTZEYS tot Bevelhebber werd benoemd. Zij vergaderden in 't nieuwhuys, waar de officieren in sierlijke uniformen, menig bier aan hun manschappen betaalden (12).

Zijn levenswerk was echter de stichting van een Muziekharmonie te Hoegaarden (13). In Okt 1860 werden drie nieuwe leden tot de gemeenteraad verkozen. Het waren Dr. Jean Bapt. VAN NERUM, Jeneverstoker Karel Emanuel LORIERS (14) en de Zakenman Henri VANDER TAELEN (15), die allen dezelfde inzichten koesterden om aan Hoegaarden een muziekmaatschappij te schenken. Onder impuls van VAN NERUM, die de bezieler van de oprichting werd, kon Burgemeester Not. Alex. PUTZEYS voor de zaak gewonnen worden.

Op de eerstvolgende gemeenteraadszitting van 14 Nov 1860, legde Dr. VAN NERUM met grote geestdrift zijn plan uit en drukte op het feit dat Hoegaarden, net zo goed als de stad Tienen, een muziekharmonie waardig was. Burg. PUTZEYS schonk zijn goedkeuring, krachtig gesteund door LORIERS en VANDER TAELEN. Met meerderheid van stemmen werd het voorstel aanvaard en de hoge toelage van 2.000 Fr. gestemd voor de aankoop van de nodige instrumenten. "14 Nov 1860" werd een gewichtige datum in de geschiedenis van Hoegaarden.

Kort daarop werd een commissie samengesteld om het reglement van de Vereniging op te maken, naar het voorbeeld van de "Société des Beaux Arts" uit Tienen, die reeds 11 jaar ondervinding had. Tot deze commissie behoorde natuurlijk ook Dr. VAN NERUM. In februari 1861 kwam zij voor de eerste maal samen in 't nieuwhuys, gehouden door Jozef VAN NERUM, kozijn van de Dokter.

Daar ging de stichtingsvergadering door, onder leiding van Burg. PUTZEYS en Dr. VAN NERUM, die onderscheidenlijk tot Voorzitter en Ondervoorzitter verkozen werden. De muziekharmonie kreeg de benaming "Société de Musique, les Melomanes de la Grande Ghète", met als vergaderlokaal "t Nieuwhuys" en als oefenzaal "t cleyn Paradis" in de huidige Pastorijstraat.

Tot harmoniebestuurder werd verkozen de Apotheker MOISARD uit Tienen, die tevens Directeur was van de "Société des Beaux Arts". Hij werd bijgestaan door de orgelist Jacques DEBROECK (16), in de functie van zangmeester, terwijl overal muzikanten werden gerecruteerd. Samen met MOISARD en DEBROECK reisde Dr VAN NERUM naar Brussel, om de instrumenten te kopen. Vanaf dat ogenblik werd in 't Cleyen Paradis duchtig geoefend, want Hoegaarden moest de best ingerichte Harmonie worden van vele uren in de omtrek.

(vervolgt)

(11) Zie Familieschoon ble 420 para 3).

(12) Zie Familieschoon blz 252 para 4 en ble 417 para 2

(13) Zie Familieschoon blz 252 para 5. Nopens de Harmonie werd in 1964 door H. Van Nerum een werk uitgegeven, getiteld "Bijdrage tot de geschiedenis van de Muziekharmonie van Hoegaarden." Dit werk kan bekomen worden bij het gildesekretariaat aan de prijs van 15 fr (niet leden 20 Fr).

(14) x 1836 met Maria Anna Nijls, nicht van Dr Van Nerum. Zij woonden in de huidige hoeve Cipers (zie art 210, para 3.)

(15) Zoon van Constant Vander Taëlen en Elisabeth Van Nerum en dus een achterkleinkozijn van de Dokter. Hij woonde in het huidige Rusthuis. (zie ble. 413, para 7).

(16) Zoon van de onderwijzer Petrus Debroeck (zie voetnota 2).